

Purkukartoitusosaaminen

Purkamisesta kiertotalouteen
-webinaari 18.2.2022

Katja Lehtonen
Ytekki Oy

Member of

- Vuonna 2007 perustettu, nyt kuudetta vuotta aktiivisesti erityisesti rakentamisen ja purkamisen kiertotalouden edistäjänä Suomessa
- Oppaita ja ohjeita purkamiseen
  - Purkutyöt –ohje tekijälle ja teettäjälle (YM)
  - Purkukartoitus –ohje (YM)
  - Kiertotalous julkisissa purkuhankkeissa (YM)
  - KorjausRYL –käsikirjoitus (Rakennustieto)
- Asiakkaina ympäristöministeriö, viranomaistahoja, järjestöjä, kuntia sekä isoja ja pieniä yrityksiä
- Rakentamisen ja purkamisen jätteisiin liittyviä asiantuntijatoivia
- Purkuhankkeiden laadun ja kiertotalouden parantaminen
- Purkukartoituksia
- Uusiomateriaalien kehitystyötä, tuotteistusta, ympäristölupahakemuksia, Mara –ilmoituksia, hyödyntämisen ympäristölupahakemuksia
- Uusiomateriaalien käytön ja laadun valvontaa, suunnittelun ohjeistusta

Rakennuslehti nro 19. 29.5.2020. Kuva Jussi Partanen

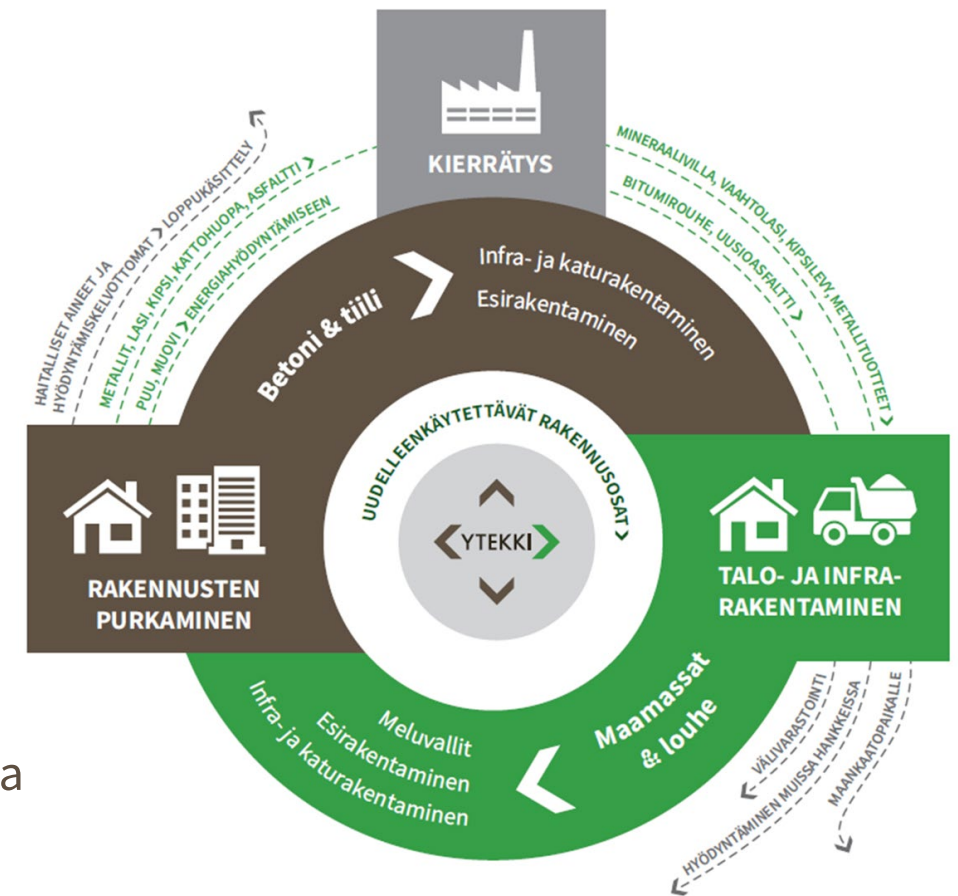
Kiertotalouden edistäminen rakennuksen elinkaaren aikana

Kiinteistö- ja rakennusala kuluttaa noin puolet maailmantalouden kaikista raaka-aineista

Kiertotalous purkuhankkeissa

- Kun on päädytty rakennuksen purkamiseen, kiertotalouden mukainen toiminta tarkoittaa käytännössä **purkumateriaalien uudelleenkäyttöä, kierrätystä ja hyödyntämistä**.
- Syntyvän jätteen määrään ei merkittävästi voida enää vaikuttaa (uudelleenkäyttämällä rakennusosia ja -materiaaleja toki jonkin verran)
- Kiertotalous ei toteudu pelkästään purkuhankkeessa; materiaaleja ei voida käytännössä hyödyntää purettavassa kohteessa (betonijätettä murskeena ehkä). Varsinainen materiaalien hyödyntäminen tapahtuu siis muualla taloudessa ja muissa hankkeissa
- Purkuhankkeeseen liittyvissä hankinnoissa kiertotalouden näkökulmasta on tärkeää, että
  - Teetetään **purkukartoitus** suunnitteluvaiheessa (ei siis purku-urakassa)
  - Määritellään erilliskeräys- ja kierrätysvaatimukset **purku-urakkaan**
  - Jos kohteessa on uudelleenkäyttökelpoisia rakennusosia, -materiaaleja tai irtaimistoa suunnitellaan (ja kilpailutetaan) niihin liittyvät toimenpiteet

Purkukartoitus

Purkukartoitus

Haitta-ainekartoitus ja
-tutkimukset

Uudelleenkäytettävien
rakennusosien
selvittäminen

Muiden
purkumateriaalien
selvittäminen

- **Purkukartoitus teetetään ennen purku-urakkaa, mielellään jo hankesuunnitteluvaiheessa**
- **Tavoitteet**
  - Tunnistaa ja saada näkyväksi, mitä purkumateriaaleja purkamisessa syntyy
  - Saada haitallisia aineita sisältävät materiaalit pois kierrosta
  - Tunnistaa uudelleenkäytettävä irtain, kiintokalusteet, rakennusosat -> mahdollisuus myydä käyttökelpoiset ennen purku-urakkaa (ja/tai sen aikana)
  - Hyödyntää tulokset purku-urakan kilpailutuksessa -> tilaaja asettaa vaatimukset esimerkiksi uudelleenkäyttöön irrotettaville osille ja purkujätteen erilliskeräykselle ja materiaalikierrätykselle

- **Purkukartoituksen teettäminen ei edistä kiertotaloutta, ellei sen tuloksia hyödynnetä!**

Purkukartoituksen hankinta

➤ Määritellään kartoituksen sisältö ja laajuus

- haitta-ainekartoitus, uudelleenkäytettävät, muut purkumateriaalit
  - Haitta-aineiden osalta kartoitettava/tutkittava muutkin kuin asbesti
  - Uudelleenkäytettävien osalta on tärkeää määritellä laajuutta, tarkkuutta ja tavoitetta
  - Purkumateriaalimäärien laskennan tarkkuus; digitaalinen malli vs. arviolaskelma suunnitelmakuvien, rakennuksen tyypin ja kohdekäynnin perusteella
- raportointitapa ja vaatimukset sisällölle
- pelkkä viittaus ympäristöministeriön purkukartoitusoppaaseen on epämääräinen

➤ Mitä lähtötietoaineistoa on käytettävissä

- Kerrotaan, mihin tarkoitukseen kartoitus tehdään ja miten kartoituksen tuloksia käytetään
- Määritellään kartoitustyöhön osallistuvien osaamis/pätevyysvaatimukset
- Aikataulu kartoituksen tekemiselle

Purkukartoitus -osaaminen

➤ Purkukartoituksen tilaaminen ja tekeminen vaatii osaamista

- **Tilaajan** tulee määritellä tavoitteet ja sisältö, jotta konsultit pystyvät tarjoamaan kartoituksen tekemisen yhdenmukaisesti
  - Purkuhankkeeseen ryhtyvällä on velvollisuus huolehtia syntyvien materiaalien uudelleenkäytön ja kierrätyksen edellytyksistä

➤ Purkukartoituksen tekijä (konsulttiyritys) varaa jokaisen osa-alueen tekemiseen riittävät asiantuntijaresurssit

- Erityisesti jätemateriaalien kiertotalousosaaminen; mitä voidaan kierrättää materiaalina -> erilliskeräysvaatimukset
- Uudelleenkäytön ymmärrys; miten tunnistetaan potentiaali
- AHA-osaaminen, jos se sisältyy toimeksiantoon

Kirjaudu sisään

Käyttäjätunnus tai sähköpostiosoite

katja.lehtonen@ytekki.fi

Salasana

••••••••

☒ Muista minut

[Unohditko salasanan?](#)

KIRJAUDU

[REKISTERÖIDY](#)

Mikkelin Kehitysyhtiö Miksei ja XAMK tekevät sovellusta Rapurc-hankkeessa. Metatavu on vastannut sovelluksen teknisestä toteutuksesta

Sovellus on nyt koekäyttövaiheessa. Tavoitteena on, että sovellus on kesällä 2022 käytettävissä yleisesti.

Omistajan tiedot

Rakennuksen tiedot

 Muut purettavat rakennukset
/ rakennelmat

Kartoituksen tiedot

 Uudelleenkäytettävät
rakennusosat

Purkujättemateriaalit

 Haitta-ainetta sisältävät
materiaalit

Liitteet

Yhteenveto

Omistajan tiedot

Nimi

Toiminimi

Yhteyshenkilö

Etunimi

Sukunimi

Ammatti

Puhelinnumero

Sähköpostiosoite

Kehittyneempi versio ympäristöministeriön purkukartoituksen raportointi –excelistä.

Sovelluksella tehdystä purkukartoituksesta voidaan tulostaa yhteenvetoraportti.

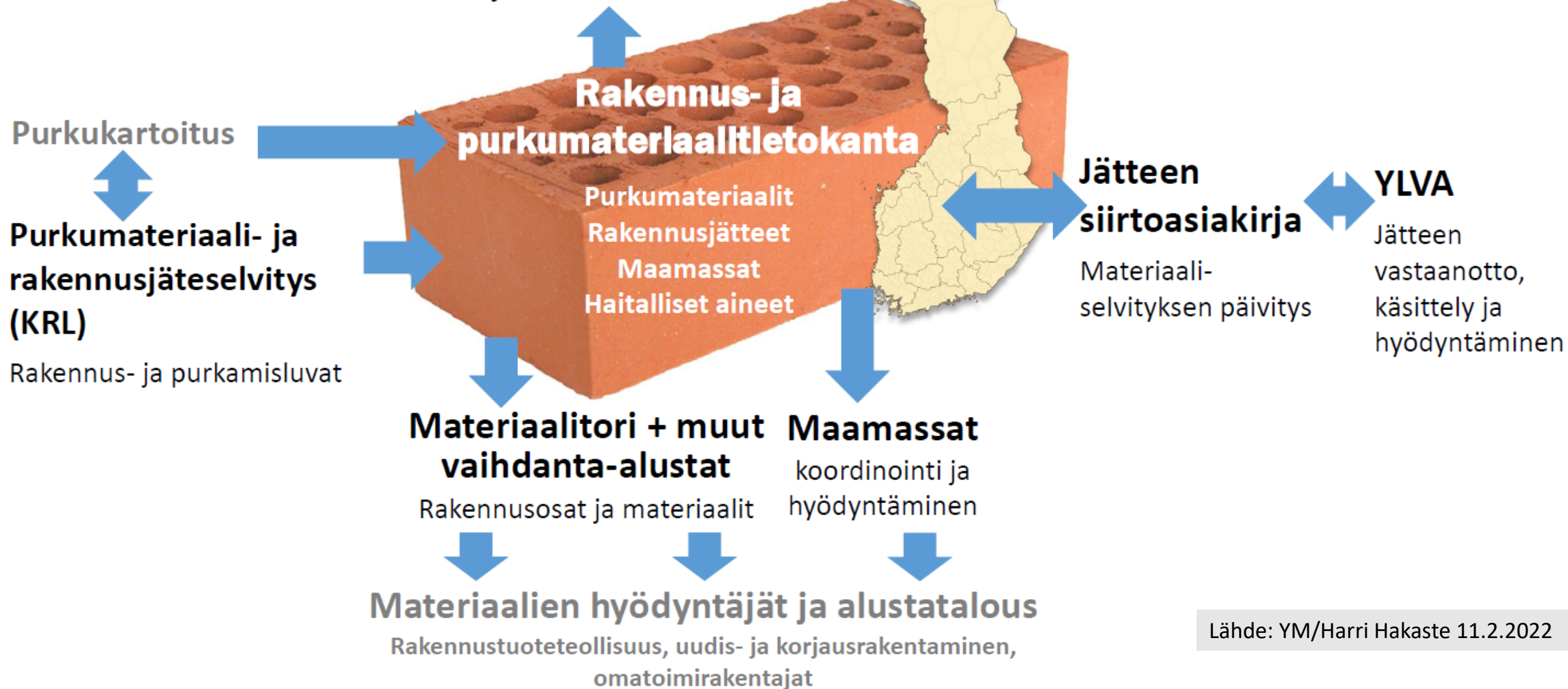
Tavoitteena on, että tulevaisuudessa sovelluksen tiedot voisivat siirtyä myös ympäristöministeriön rakennus- ja purkumateriaalitietokantaan.

Rakennus- ja purkujätetilastot

Rakennus- ja purkujättemäärät
Hyödyntämisaste

→ Ohjauksen kehittäminen

Jätelainsäädäntö

Hankintaopas purkuhankkeiden hankintoihin

- Valmiita vähimmäisvaatimuksia, kriteereitä ja ohjeita
- Purkuhankkeen hankinnat
  - Purkukartoitus
  - Rakennuttajakonsultti
  - Purku-urakoitsija
- Materiaalikohtaisia kiertotalouskriteereitä
- Voi käyttää myös muissa kuin julkisissa hankkeissa

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161882>

Kiertotalous julkisissa purkuhankkeissa Hankintaopas

Kiinteistön omistajalla/haltijalla/rakennuttajalla parhaat mahdollisuudet vaikuttaa purkamisen kiertotalouden toteutumiseen

➤ Aikataulu

- Varataan suunnitteluvaiheessa riittävästi aikaa selvityksille, ml. purkukartoitus
- Varataan riittävästi aikaa purkutöille; ehjänä irrotettavien rakennusosien irrottaminen ja tarkasti tehty lajittelu vie enemmän aikaa

➤ Kattavat ja hyvin tehdyt **esiselvitykset** luovat edellytykset hyvälle purkutyön suunnittelulle

- Purkukartoituksen tekemisessä tarvitaan eri alojen asiantuntijoita, kuten AHA-asiantuntijaa, uudelleenkäyttökelpoisten osien asiantuntijaa sekä purkujätteiden kierrätyksen asiantuntijaa

➤ Hyvä **purkusuunnittelu**

- Purkutyöselostus; vaaditaan sekä rakennusteknistä osaamista että purkujätteisiin liittyvää osaamista
- Hyvä käytäntö; purkukartoituksen tekijä osallistuu purkumateriaalien hyödyntämistä koskevien asioiden määrittelyyn urakka-asiakirjoihin
- Huomioidaan myös jätehuollon järjestäminen työmaalla ja siihen tarvittava tila; esim. 8 erilliskerättävää jätejaetta vaatii tilaa
- Purku-urakoitsijalta purkutyösuunnitelma, jossa esitetään tarkennukset purkumenetelmiin, jätehuollon järjestämiseen työmaalla ja työn suoritukseen liittyviin asioihin

Kiinteistön omistajalla/haltijalla/rakennuttajalla parhaat mahdollisuudet vaikuttaa purkamisen kiertotalouden toteutumiseen

➤ Kaupalliset asiakirjat

- Sisällytetään urakkaan myös laatu- ja kierrätysvelvoitteet ja tavoitteet (materiaalikohtaisesti), jotta niiden toteutumista voidaan myös valvoa
- Purku-urakoitsijoilta voidaan edellyttää tarjouspyyntövaiheessa esimerkiksi kiertotalousosaamisen osoittamista
- Sanktiot ja porkkanat, joilla voidaan edistää kiertotaloustavoitteita
- Maksueriin sidotaan myös purkumateriaalien hyödyntämisvaatimusten täyttyminen

➤ Asiantunteva rakennuttajan valvonta

- Haitallisten aineiden poiston valvonta
- Purkutyösuorituksen valvonta ja turvallisuusasiat
- Purkujätteen erilliskeräyksen ja kierrätystavoitteiden toteutumisen valvonta

Kiitos!

Katja Lehtonen

p. 050 316 0942

katja.lehtonen@ytekki.fi

www.ytekki.fi